

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх.№	954 - 01 - 62	
Дата	05 / 09	2019 г.

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

16
12

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС внасяме законопроект за защита на правата и интересите на възрастните хора с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И ИНТЕРЕСИТЕ НА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с правата и интересите на възрастните хора и осигуряването на достъпа им до подходящи услуги. Органите на държавата и общините и тяхното взаимодействие при осъществяване на дейностите по закрила правата на възрастните хора, както и участието на юридически лица и физически лица в такива дейности.

Чл.2. Всеки възрастен човек има право на уважение и опазване на достойнството му, да живее без експлоатация, злоупотреба или пренебрегване.

Чл.3. Този закон насърчава уважението и признанието за участието на възрастните хора в развитието на общността, като има предвид присъщата им стойност и мъдрост.

Чл.4. Този закон има за цел да:

1. защитава правата и интересите на възрастните хора и
2. предоставя на възрастните хора необходимата подкрепа за поддържане на качеството на живот и достойнството, съответстващо на уважавания им статут в общността.

Чл.5. Целта на този закон се постига като се осигурят подходящи, справедливи и достъпни услуги, чрез които да се даде възможност на възрастните хора да продължат да живеят смислено и ползотворно в общество, което ги признава за важен източник на знание, мъдрост и опит.

Чл.6. Обществото защитава и насърчава здравето и психическото благосъстояние на възрастните хора и има задължението да защитава и увеличава законните права и интереси на възрастните хора.

Глава втора

ПРАВА НА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

Право на достойнство

Чл.7. Възрастните хора имат присъщо право на живот, на достойнство и на почтено отношение, които трябва да бъдат гарантирани и защитени от закона.

Чл.8. Гарантирането на правото на достойнство на възрастните хора означава създаване на правна уредба, насочена към овластяване и защита на възрастните хора и към насърчаване и поддържане на техния статут, права, благополучие, безопасност и сигурност, както и разрешаване на други въпроси, свързани с тях.

Право на подходящи, справедливи и достъпни услуги

Чл.9. (1) Възрастните хора имат право на жизнен стандарт, който им осигурява достъп до качествени основни обществени услуги, включително водоснабдяване, канализация, енергетика, транспорт, финансови услуги и цифрови комуникации, необходими за тяхното здраве и благополучие.

(2) В случай на необходимост нуждаещите се възрастни хора трябва да имат на разположение подкрепа за достъп до услугите по предходната алинея.

Право на недопускане на пренебрегване или експлоатация

Чл.10. Никой няма право умишлено да причинява на възрастен човек или да го подлага на:

1. малтретиране;
2. психически или емоционален тормоз;
3. имуществена загуба или материална вреда.

Право на недопускане на дискриминация

Чл.11. Възрастните хора имат право да не бъдат дискриминирани. Те трябва да бъдат третирани еднакво благоприятно, независимо от здравния им статус или увреждането им, като други възрастови групи. Правото за недопускане на дискриминация се прилага за всички аспекти на живота, по ред и условия, предвидени в Закона за защита от дискриминация.

Право на солидарност между поколенията

Чл. 12. Възрастните хора имат право на подходящи условия и подкрепа, за да могат да предадат своите знания и умения на следващите поколения.

Право на материална помощ

Чл.13. Възрастният човек има право да получава материална помощ от държавата под формата на необходимата подкрепа, когато той не може сам да се издържа или не може да разчита на подкрепа от своето семейство, по ред и процедури, предвидени в законодателството.

Право на задължителна минимална издръжка

Чл. 14.(1) Възрастният човек има право да получава задължителна месечна минимална издръжка от държавата по ред, установен в Закона за социално подпомагане, която допълва получаваните от него доходи до официалната линия на бедност за страната за съответната година, приета с акт на МС.

(2) В получаваните от възрастния човек доходи, по предходната алинея, се включват пенсия за осигурителен стаж и възраст или сбор от пенсиите за трудова дейност, заедно с добавките и компенсациите към тях, с изключение на тези, които не се считат за доход съгласно параграф 1, т.10 от Допълнителни разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане.

Право на работа

Чл. 15. Възрастните хора имат право да работят при справедливи условия на труд и въз основа на способностите си.

Чл. 16. (1) Държавата има задължението да защитава правото на възрастните хора да работят въз основа на способностите си, като предприема необходимите законодателни мерки за осигуряване на адекватни условия на труд и за решаване на проблемите, произтичащи от въздействието на възрастта върху заетостта.

(2) За изпълнение на задължението си по предходната алинея, държавата насърчава работодателите в усилията им за активното участие на възрастните хора в работната сила като им осигурява необходимата подкрепа:

1. чрез реализирането на дългосрочни програми, които подпомагат работодателите при задържането на възрастни работници и служители на работните им места, както и при наемането им на работа при условията на различни гъвкави форми на заетост;

2. за разработването и реализирането на стратегии на ниво предприятие за управление на възрастта с цел да се подготвят заетите да останат по-дълго на активна работа;

3. за създаване на условия в предприятията за развитието и подобряването на професионалните умения и способности на възрастните работници и служители, както и за предаване на тези умения и способности на новопостъпващите и по-младите работници и служители.

Право на участие в обществения живот

Чл. 17. Освен предвидените в Конституцията на Република България и в законодателството права за участие в обществения живот, всеки възрастен човек има право на доброволен принцип да участва в дейността на Съвета на старейшините по чл. 26, създаден към съответната община.

Глава трета

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ГАРАНТИРАНЕ И ЗАЩИТА

НА ПРАВАТА НА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

Задължения на отговорните представители

Чл. 18. Всички държавни и общински органи и всички длъжностни лица, служители и представители на държавни и общински органи, както и доставчици на услуги, са длъжни да зачитат, защитават и насърчават правата и интересите на възрастните хора, съдържащи се в този закон.

Задължения на семейството

Чл.19. (1) Семейството на възрастния човек или домакинството, в което той живее със съжителстващи лица, има задължението да се грижи за неговото здраве и психическо благосъстояние и да осигури необходимата подкрепа за посрещане на основните му потребности.